

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljate je pošiljati franco. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Lzhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna štev. 1.50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Prošetje učiteljstva s stanovsko zavestjo.

Čas celi rane, tudi najhujše — celo one, ki jih človek doživi v najgloblji notranjosti. Celi jih in pušča brazgotine, spreminjajoče vnanost in notranost človekovo do nespoznatnosti.

Da, od idealov — visokih in lepih — so ostale samo brazgotine!

Napolnile so srce s prevarami in hladno maščevalnostjo; ubile so v njem vse dobro in plemenito, odvzele mu visoko miselnost in ga potisnile k tlom, k zemlji, k materiji, kateri se je oslabil vdal — ko je stegnila po njem svoje zlate prste in zanetila v pripravljeni notranjosti vseobvladajoče hote-nje »egoizem«. To je bila preteklost.

Ozdravljene so rane, a ozdravljene za najvišjo ceno!

Spoznajmo hibe globlje; naše zevajoče rane, da jih odpravimo in zacelimo.

Da, brat — in rodna mati ne bi spoznala...

Po vseobčnem stremljenju je učiteljstvo pozabljalo najkрасnejšo zapoved: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. — Pozabilo jo je in se dalo zapeljati nastran-nejšemu egoizmu, ki polni našo dobo, ko snetje pšenico.

Tedaj je zamrlo tovarištvo, je zamrlo vse, kar je poedinca vezalo s stanom. »Jaz — ta hladni »jaz« — se je rogal vsem idealom, vsemu vzvišenemu, vsemu dobremu. — Zatal je pravico, ne radi pravice, pač pa iz gole naslade nad trpljenjem bližnjika.

Boj za lastni blagor je pretresel in razbil trdne temelje našega stanu.

Ne obči, temveč osebni, lastni blagor — je osnova vsega premeščanja, vseh preganjanj!

Förster pravi: »Ako bi imel neprestano v mislih koliko ljudi ti je v vsakem trenutku izročeni in kako vsak neprestano opazuje, kaj pravkar govoriš in delaš — bi lahko na svojo okolico vplival, kakor pravi kralj!

Toda mi smo odvrgli visoko miselnost — zblali se drug drugega in se izročili političnim strankam, da obranijo naše osebne interese. — Tovariši je prezrli tovariša!

Je li v tem našel izraza en sam, najmanjši drobec stanovske zavesti? — Ali se ni ravno tu pokazal oni hladni »jaz« naj-silnejši? — Ali ni ravno ta odstranjal z dobrih službenih mest, zaslužne in zmožne učitelje, priljubljene pri učencih in starših? — Ali ni ravno ta hladni »jaz« polnil izpraznjena mesta mnogokrat z manj zmožnimi, mlajšimi, manj potrebnimi?!

Pri nastavljanju in prestavljanju se zato ni gledalo več na zmožnosti, ne na starost, zasluge in socialne politike. — Zato je splahnela pravica s stanovsko šolskega polja.

Učiteljstvo samo je krivo, da smo izgubili stalnost!

Naš egoizem, naše medsebojno stanovsko sovraštvo, je uničilo to važno dobrino, ki je dajala učiteljstvu možnost pravega udejstvovanja, ki mu je pridobila ugled in dala učiteljevi družini, nameščeni v šolskem poslopju, občutek »to je naš dom!«

In kje je bil pred kratkim naš dom? — Iz kraja v kraj so nas pekali, uničevali nas materialno in duševno, slabili so že zadnjo iskro idealizma v nas in nam vsilili malomarnost v službi, kajti: »Kaj se boš mučil in trudil, ko ne veš, če boš jutri še tu; ko ne veš, če ne steza že danes oni »zloglasni paragraf 71.« za teboj svojih tenkih prstov.

Pojdimo dalje, oglejmo razpise službenih mest, ki imajo nuditi učiteljstvu možnost, da si pridobi službeno stalnost v kra-

ju, odgovarjajočem proslilčevim zmožnostim, zaslugam, starostni dobi in socialnim družinskim potrebam.

Ti razpisi so izgubili pomen z onim trenotkom, ko so bila prvič razpisana večinoma hribovska mesta, za katera ni proslilcev.

Idealno tekmovalstvo učiteljstva na kulturnem polju je s tem prenehalo.

Okrajna učiteljska društva, ali se za vedate važnosti razpisov! Poskrbite, da se na deških šolah ne razpisujejo mesta za ženske učne osebe; poskrbite, da se razpišejo na večrazrednicah tudi provizorično zasedena mesta, za katera bo dovolj starejših in potrebnejših proslilcev, čeprav z dežele!

Kajti pribiti je treba, da smo deljeni v dve kasti z različno veličino pravic, a z enako količino dolžnosti.

Patriciji smo — in plebejci!

Patriciji sede na pet, šest, sedem in osemrazrednicah v mestih in trgih — plebejci pa žive od sveta ločeni v hribovskih eno, dvo in trirazrednicah.

Gorje nam kmetskim učiteljem, ki bi se drznili prositi na večrazrednico, kjer je pripravljen prostor — patriciju — ako bi se drznili prositi, ker smo že dovolj dolgo službovali v hribovih in so otroci zreli za mestne šole. — Vse bi palo po nas!

In vendar — ali so boljša mesta res samo za privilegirance? Ali niso to odlike za trud in uspehe, dosežene na podeželskih ljudskih šolah in za ostalo kulturno udejstvovanje?

Starejši učitelji, z družinami, ki so posvetili svoje najmlajše moči napredku prostega ljudstva, ti naj pridejo v mesta!

Vsi mladi tovariši in tovarišice pa naj pridejo med nas, da spoznajo svoj narod, da med istim poskusijo razmahniti svoje sile, da istemu pokažejo pot navzgor, da tu poskusijo za kako ceno zanjemo uspehe — mi, kmetski učitelji — naj pridejo med nas, da jih razžari pravo tovarištvo, ki bo znalo ceniti one starejše tovariše, ki so šele po enakem trdem delu sprejeli boljše službene mesta.

Ker trdo delo mora biti predhodnik boljših dni, ako hočemo iste ceniti — jih spoznati visokih žrtev vredne!

Pa ne samo kasta — še druga ustanova je tu, ki s svojimi člani zaseda dobra mesta potrebnejšim in boljšim — to je žlahta, elita! To so hčerke in sinovi raznih svetnikov, advokatov, zdravnikov in enakih močnikov.

Vse te je potrebno poučiti, da so pisane zanje iste pravice, pa tudi iste dolžnosti, kot jih imamo mi, ki nismo visokega rodu, ki pa nas je vendar rodila enako zvesta, enako ljubeča, enako zavedna mati.

Hočemo pravice in se ne branimo dolžnosti.

Hočemo dela in smo veseli plačila.

Da se vse uredi po pravici in dolžnosti, da se plača po zasluženju in delu, da priborimo našim družinam zopet stalen dom in da se lahko s celim srcem in vso dušo posvetimo kulturnemu in vzgojnemu delu — zato smo se združili v močeno družino.

A še ne poznamo ne bratov, ne sester, ne očeta, ne mater.

V nas še ni onega družinskega duha, ki veže družino in ji daje moč vzdržati najtežje — deliti veselje in žalost skupno, boriti se za iste lepe cilje!

V nas še ni one ljubezni, ki se tako silno preliva skozi članstvo dobre, poštene družine, kjer so vsi enaki, vsi upoštevani,

kjer ima vsak svoje delo, vsak svoj delokrog, ki je zanj najprimernejši in katerega zato tudi z veseljem opravlja in se srečnega v istem počuti.

Danes smo še podobni svetopisemske-mu mladeniču, ki bi šel rad za Kristom, a se strahoma obrača od preteklosti s prošnjo: »Za Teboj hočem iti Gospod, ali prej mi dovoli, da se poslovim od domačinov svojih.«

Ko gradimo novo krepko stavbo, ne jokajmo ob podrtjih izpodjedjenih po zobu časa!

Družina drži na svojo čast. Zato so vsi člani zglede dostojnosti, ljubeznivosti, pravčnosti, delavnosti, poštenja.

Družina je spoštovana in procvita na zunaj in na znotraj. Vsakemu od nje se deli po zasluženju in zmožnosti. Vsa pa se ravna po notranji sili, zavesti, ki prihaja od srca — ne iz matere, iz očeta — temveč iz kosa zemlje, ki jim nudi dom...

Postanimo živo telo z eno samo krasno dušo. Postanimo organsko med seboj spojena skupina ljudi, ki se zaveda svoje skupne usode, skupne prošlosti, skupne sedanjosti in bodočnosti, ki je nerazdeljivo in nerazdružljivo občestvo.

ANTON SKALA, Maribor:

Kulturno poslanstvo učiteljstva.

(Govor na zborovanju učiteljskega društva za Maribor dne 11. maja 1927 v narodnih Rušah pri Mariboru.)

Tovarišice in tovariši, nič novega Vam ne prinašam; staro, kakor je star učiteljski stan, je vprašanje o kulturnem poslanstvu učiteljstva. Prvi učitelj, kjerkoli in kadarkoli je živel, je bil pionir kulture, pionirji kulture smo mi in bo učiteljstvo vedno.

Bili smo organizirani pionirji kulture, imeli smo organizacijo, ki se ni borila le za materialne dobrine stanu, ampak je uspešno pomagala voditi tudi kulturni pokret v našem narodu.

Po vojni nastale nacionalno, socialno in gospodarsko politične razmere, ki so privedle do grupiranja učiteljstva kakor vseh stanov, ne toliko po svetovnih nazorih kolikor po strankarski pripadnosti, so pretile, da bodo zrušile v prvih povojnih letih z velikim nacionalnim in kulturnim idealizmom ustanovljeno Udruženje jugoslovenskega učiteljstva. Borba za obstanek, stanovske pravice in za izboljšanje socialnega položaja je nadvladala vse višje misli in ideje, narodno prosvetna in pedagoška vprašanja so se morala v organizaciji umakniti stanovskim. Prejšnja stanovska in kulturna organizacija je postala pod pritiskom razmer sindikalna, to je strokovna, kjer se družijo pripadniki istega stanu, da se predvsem bore za svoje stanovske pravice, za ugodnejši socialni in gospodarski položaj.

Kmalu potem, ko se je po lanskim glavni skupščini v Beogradu pričelo Udruženje upravljati po sindikalnih principih, in sicer na osnovi mojega predloga o izpremembi pravil, je začutilo učiteljstvo v Sloveniji (ali tudi drugod, mi ni znano), ki se drži naprednega kulturnega programa, veliko zev v našem Udruženju. Pogrešati so pričeli kulturni program v Udruženju. Pričelo se je v zasebnih, pa tudi javnih krogih debatirati, ali naj ima Udruženje kulturni program in katerih načel bodi? Deklaraciji so na to odgovarjali, da se lahko vsak posameznik priznava kateremkoli kulturnem, pa tudi političnemu programu. Pridejo pa s to trditvijo v nekako majhno navzkrižje s svojim prvim

Vse naj prevzame silna ljubezen Antigone, ki je izrekla: »Nisem prišla zato na svet, da bi z drugimi vred sovražila, ampak da bi z drugimi vred ljubila.«

V tem znamenju nas bo ljudstvo zopet vzljubilo, nas bo zopet spoštovalo, nam ne bo kratilo naraščajočega ugleda.

Učitelj postane kljub nestalnosti — stalen, se bo posvetil z vso vsemu potrebam svojega kraja, bo dvignil mladino na stopnjo, času odgovarjajočo in širil pravo kulturo, kulturo srca in razuma med odrasle.

Zopet bo odločevala zmožnost, starostna doba, socialne razmere in zasluženje — odpalo pa bo vse ono nezdravo, kar škoduje stanu, narodu in državi.

Tovarišice! Tovariši!

Zastavljamo pero, da zapišemo novo poglavje v zgodovinsko knjigo učiteljskega stanu. Ako nam bo isto narekovala globoka in čista stanovska zavest — konča poglavje z besedo »tovariši« — ako pa dovolimo, da nam ga narekuje egoizem, bo poslednja beseda — »hlapec«.

Boris Grad.

LISTEK.

J. M.:

Koncert pevskega zbora učiteljstva UJU v Ljubljani,

ki se je vršil v nedeljo, dne 22. t. m. v Trbovljah.

Nekako strahoma smo pričakovali ali ne bo morda za začetek precej obširer, ne lahek in strogo umetniško-koncertni program zatemnil velikega kulturnega pomena in velikega poslanstva, ki ga ima ta zbor vršiti v mejah naše ožje in širše domovine. Toda ne, zbor je pod večšim vodstvom prof. Adolfa Gröbminga popolnoma kos teži nalogi, ki jo je z neznatnimi pomanjkljivostmi in interpretaciji častno izvršil in s tem dokazal, da je vreden vrstnik velikim pevskim zborom.

Zbor razpolaga z izvrstnim glasovnim materialom in je tudi v harmoničnem, melodičnem in dinamičnem oziru precej dobro izvežban. Seveda mu mora biti geslo: vedno naprej do čimvečjega izpopolnjevanja. Želeli bi bilo, da se moški zbor zlasti v tenorih glasovno izpopolni. Ženskemu zboru pa smo se naravnost divili. Očarali nas niso le ljub-

ki, srebrno-čisti glasovi, ampak elastičnost in edinstvo, ki vlada v tem zboru. Kakor da bi en glas vodil vse štiri glasove, kakor da bi en sam brez primere razvit umetniški čut dajal življenja proizvajani pesmi. Naj je imel katerikoli glas le eno noto ali najmanjšo glasbeno misel, ki naj jo poslušalec zazna, so se ostali lepo umaknili in mu z mirnejšim petjem napravili lepo ozadje, da je mogel varno nanje naslonjen jasno pokazati krasoto, ki jo je njemu odločil ustvaritelj umotvora. Do popolne veljave je gotovo veliko pripomogel tudi g. H. Svetel, ki je kljub boleznim in slabemu instrumentu tako precizno in čustveno spremljal ženski zbor.

G. prof. A. Gröbming je kot pevo-vodja priznan veščak, gre mu pa tudi čast v izboru skladb za koncert. Na sporedu so bile skladbe, ki smo jih objavili že zadnjič. (Glej štev. 40.)

Pesmi niso lahke in ne vsakdanje. Zahtevajo dobro izvežbanega — vpetega zbora. Vse točke so občinstvu zelo ugajale, zlasti šč 6., 9. in 10., katere so se na zahtevo in vsled burnega aplavza ponavljale. Želeli bi bilo več razlike v dinamiki, zlasti prožnosti v agogiki, kar se je posebno opazilo pri »Vragovi nevesti«. Morda je pevec motila prenizka intonacija. Jok in stok v »Jado-

vanki za teletom« naj bi bil bolj izrazit, pripovedovanje pa lahko in mirno.

Vobče je koncert zelo ugajal in je g. pevovodja kakor tudi odbor lahko zadovoljen z lepim uspehom. Ta krasni uspeh pa naj bo obenem tudi spodbuda tovarišicam pevkam in tovarišem pevcem za nadaljnji trud in velikanske žrtve ter poziv onim tovarišem — dobrim pevcem — ki iz kakršnihkoli ozirov še od strani motrijo delo »Pevskega zbora učiteljstva UJU v Ljubljani.«

Mladinski koncert.

V soboto, dne 14. maja je priredilo »Društvo učiteljic« mladinski koncert, katerega čisti dobiček je namenjen »Učiteljskemu konviktu«. Koncert se je vršil pod vodstvom gđc. Milke Umbergerjeve in gđc. Albine Svetkove. Nastopile so učenke I. dekliske osnovne šole, učenke licejske osnovne šole in tudi učenke II. dekliske meščanske šole. Poleg tega je sodelovala tudi gđc. Milena Verbičeva s par solo točkami. a na klavirju jo je spremljala gđc. Vogelnikova.

Program koncerta je bil zelo dobro izbran in pesmice, narodne, kakor tudi umetne, so bile izvajane z naravnost precizno

sigurnostjo. Opazilo pa se je, da so narodne pesmi mnogo efektnejše in bolj vplivajo na poslušalca, nego umetne. Posebno zadovoljna je bila publika s pesmicami, ki jih je izvajala licejska osnovna šola ter z drugim šopkom srbskih narodnih pesmi, ki jih je pela II. dekliska meščanska šola. Zelo dobro pa so bile izvajane Aljažev »Triglav«, ruska narodna »Sarafan« in Premrlava »Dvigimo skupni krog«.

Deklice so pelevale večino pesmi četveroglasno in vsakdo, ki ve kolik trud je potreben preden se otroka česa prav dobro nauči, mora priznati, da zaslužita voditeljici zbora največjo pohvalo. Tudi solo točke so ugajale. A za vsa ta velika truda so bile prirediteljice s strani občinstva le slabo plačane. Koncerti so sicer v Ljubljani res vedno le slabo obiskani, toda pri mladinskem koncertu bi bilo pričakovati vendar nekoliko večjega obiska.

Isti dan je priredil Podmladek Rdečega križa, deške meščanske šole na Prulah svoj koncert. Mislim, da ni v interesu niti enega niti drugega, da se vršita obe prireditvi na isti dan. Ker je bil mladinski koncert pravočasno objavljen, bi se dalo izogniti temu nedostatku. Učiteljski konvikt bi pač zaslužil to obzirnost.

V. M.

janja, ki bodo v korist stanu, šoli, domovini in državi.

Uvodoma sem omenil, da ne prinašam nič novega; učiteljstvo se je kulturno udeleževalo in ima namen tudi v bodoče delati za kulturni napredek svojega naroda. Si novi, hčere smo svojega naroda in s ponosom lahko trdimo, da je do vseh kulturno-političnih pridobitev pomagalo svojemu narodu ne v zadnji vrsti učiteljstvo. Ne bom našteval vseh pridobitev in preokretov v našem javnem življenju, naj opozorim le na dva izredno važna dogodka, med katerima je minulo 70 let in ki sta za preokret v kulturnem življenju našega naroda odločilnega pomena.

Prvi dogodek je iz leta 1848., ko so v dneh marčne revolucije želeli nekateri za povzdigo naše narodnosti vneti Slovenci, da bi se kranjska dežela, slovenski del koroške in štajerske dežele, slovensko Istrijsko in Goriško v en narod zedinili.

Drugi dogodek pa je iz leta 1918., ko so se zastopniki troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev zbrali v Beogradu v narodni skupščini in soglasno sklenili, da se kot sinovi enega naroda ujedini v eno državo kraljevino SHS pod vladavo kralja Petra I. Karadjordjevića, Velikega osvoboditelja.

Osvedemdeset let od dunajske želje nekaterih vnetih Slovencev, da bi bili Slovenci en narod, pa do svečane proklamacije narodnega in državnega edinstva v Beogradu. Kako kratka doba, ali koliko nesebičnega, požrtvovalnega kulturnega dela, a tudi koliko trpljenja, žrtev, bede, pomanjkanja, krvi! Med obema zgodovinskima dogodkoma so preganjanja, polne ječe, vislice, Suhi bazar, Albanija, dobrovoljstvo — a vse je prepletano z narodno pesmijo, ki je narod podžigala, da je vztrajal, da je zmagal.

Ko so leta 1848. želeli nekateri zavedni Slovenci na Dunaju »Zjedinjeno Slovenijo«, »so neki presviti Gospod na Dunaju razodeli, da ni nikakor dovelj, da taka vošila le nekateri iskreni domorodci na znanje dajo, ampak te vošila morajo edini glas vseh tistih ljudstev biti, ki imajo v tako novo zavezo stopiti. Ljudstvo mora govoriti, mora želje na znanje dati, da se ne sili h kaki reči, h kateri morebiti nagnjenja nima.«

To je bil dober nauk. Tedanji voditelji Slovencev so sprevideli, da sami brez ljudstva ne pomenijo mnogo in da narod, ki ni prosvetljen, ne more doseči političnih uspehov. Odločili so se za prosvetno delo med narodom in leta 1848. so se položili temelji slovenskega narodnega življenja, o katerem pred marcem tega leta skoro ni moglo biti govora. Ustanovljati so se pričela društva: »Slovenija« na Dunaju in v Gradcu, Ljubljansko slovensko društvo, Goriško slavjansko bralno društvo, Tržaški slavjanski

zbor, Celovško slovensko društvo. Sledilo je Celje, Idrija, Maribor itd. Prirejale so se besede, gledališke igre; slovenščina je pričela dobivati veljavo; slovenska pesem se je začela veselo glasiti po vsej slovenski zemlji. Imena učiteljev Potočnika, Praprotnika, leg Maška in Fleišmana so v neposredni zvezi s širjenjem slovenske pesmi in z začetki narodno-prosvetnega dela pri nas. Pesmi: »Ko dan se zaznava«, »Bratje v kolo se vstopimo«, »Beseda sladka domovina«, »Bodi zdrava domovina«, »Domovina mili kraj«, »Slovenec sem«, so prebile led v narodnem življenju Slovencev, so vzbujale narodno zavest po vseh naših krajih. Za bralnimi društvi — so prišle čitalnice (zveze s Hrvati), za čitalnicami Sokol, za besedami, prireditvami v sobah in na odrih pa taborni, veliki shodi na prostem. Slovenska narodna zavest se je razširila med najširšimi sloji. Ni večjega kraja, kjer bi ne imeli ali pevsko, bralno, dramatično ali kako drugo izobraževalno društvo.

In kdo je vse to delo vodil, se nesebično žrtvoval za vzgogo naroda? Bil je to slovenski učitelj. Opravljal je narodno prosvetno delo ali na prošnjo drugih narodnih voditeljev, ali iz lastne iniciative, ker je čutil v sebi, da je za to delo poklican, ker je ljubil svoj narod in mu želel boljše bodočnost v svobodi in napredku. Uspehi, ki jih je dosegal naš narod v nacionalni in gospodarski politiki, so bili uspehi nesebičnega in iz ljubezni porojenega kulturnega dela učiteljstva med svojim narodom.

Največji nacionalno politični uspeh, ki so ga dosegli Slovenci z brati Hrvati in Srbi, seveda ne le s prosvetnim delom med narodom, ali bi ga brez tega težko, je narodno in državno edinstvo, proklamirano leta 1918. v narodni skupščini v Beogradu. To je brez dvoma; kajti o tem dvomiti bi se reklo dvomiti o preganjanjih, prenapoljenih ječah, vislicah, Suhem bazarju, dobrovoljstvu in Albaniji, bi se reklo dvomiti o naši narodni pesmi.

Ne omenjam torej tega zgodovinskega dejstva, da bi morebiti hotel znova načeti debato o narodnem in državnem edinstvu, temveč ga omenjam zato, da pokažem na nov položaj v nacionalnem življenju Slovencev, ko so se združili z brati Hrvati in Srbi v nacionalno enoto, iz katere so nekoč izšli ali bolje bili od nje otrgani in da stavi vprašanje: Ali je danes, ko imamo Slovenci svojo nacionalno državo, še potrebno, da učiteljstvo vrši prosvetno delo med narodom?

Ni dvoma o tem, kaj ne? Kakor nekoč, bomo tudi danes rekli: mi ljubimo svoj narod, mu želimo boljše bodočnosti in čutimo v sebi, da smo za to delo poklicani in smo vselej pripravljeni žrtvovati svoje skromne moči za napredek, prosveto in svobodo svojega naroda. (Dalje prih.)

„Orjuna“ in UJU.

(Ponatiskujemo članek iz »Orjuna« od J. D. pod naslovom »Malo odgovora«.)

Ze je izgledalo, da ostrina medsebojnih odnosov v učiteljskih vrstah vsaj delno popusti, ko je neki tovariš smatral potrebnim, da iznese v nacionalističnem glasilu članka, ki moreta to razdvojenost le ojačati; kajti javnost bi si mogla ustvariti mnenje, da se vse orjunaško misleče učiteljstvo grupira v vrstah novooznanega »Edinstva«, med tem ko bi v UJU nacionalno misleči učitelj skorod ne imel več mesta. Ne glede na dejstvo, da je bilo vsestranskega razglabljanja in prerekanja izdatno preveč in ne upoštevaajo, da bi pričakovali od tovariša Orjunaša malo več nego drzne trditve kruhorborcev na račun deklaracij, je vendarle potrebno, da tudi učitelji-Orjunaši, ki nam je UJU matica našega organiziranega življenja, izpregovorimo svojo jasno in odločno besedo.

Načelo narodnega in državnega edinstva nam je, temeljni cilj in program našega dela. Ne uveljavljamo tega načela radi uradnega položaja, temveč zgolj iz lastne iniciative, ker vidimo v edinstvu, bratski ljubavi in vseobči poštenosti najjačje jamstvo sreče, tako našega jugoslovenskega naroda, kakor drage nam Jugoslavije. Od tega našega principa nas ne odmakne nihče in na tej bazi delujemo.

50 let deške meščanske šole v Krškem.

Krško je imelo pred petdesetimi leti že svojo osnovno šolo, katere početki segajo v 16. stoletje. V sredini tega stoletja (leta 1551.) je ustanovil v Krškem Adam Bohorič, učni in vzgojni zavod za sinove dolenskega plemstva. Do pričetka 19. stoletja se je imeovala šola mestna trivijalna šola, po letu 1803. je dobila ime ljudska šola in pouk so prevzeli posvetni učitelji. Leta 1875. je bila razširjena v dvorazrednico, leta 1876. v tri-razrednico in leta 1877. v štirirazrednico. Leta 1877. se je preselila ljudska šola iz svojega starega poslopja v novo dograjeno dvonadstropno poslopje, ki ga je dal sezidati za osnovno in meščansko šolo na lastne stroške blagopokojni g. M. Hočevar.

Gospod M. Hočevar je izprevidel potrebo višje organiziranega učnega zavoda za Posavje, kjer bi lahko nadaljevali šolanje marljivi in nadarjeni učenci osnovnih šol iz Krškega, Leskovca, Vidma in Rajhenburga. Odločil se je za ustanovitev deške meščanske šole. Po budo za ta sklep mu je dal kranjski deželni šolski zakon z dne 19. aprila 1873, ki je zahteval, da se mora ustanoviti po možnosti v vsakem šolskem okraju meščanska šola.

Ker ni bilo prvo leto za otvoritev I. razreda dovolj učencev, se je otvoril ta razred šole v šolskem letu 1878./79. Postopoma sta se otvorila naslednji dve šolski leti še II. in III. razred. S šolskim letom 1903./04. se je otvoril IV. razred. Za kritje stroškov tega razreda je podarila gospa Hočevarjeva takratnemu okrajnemu šolskemu svetu vsoto 60.000 kron.

Prvi ravnatelj zavoda je bil g. Ivan Lapajne, ki je opravljal to službo 28 let do svoje upokojitve leta 1906., drugi je bil g. dr. Tomaz Romih do leta 1922., tretji ravnatelj šole je Josip Vutkovič. Zanimivo je, da še živita oba prva ravnatelja v Krškem kot upokojenca, prvi opravlja ravnateljske posle pri okrajni posojilnici, drugi pa ravnateljske posle pri občinski hranilnici. Na meščanski šoli je službovala dolga vrsta učiteljev (35 po številu), ki so bili tekom časa izvečine poklicani iz te šole na višja službena mesta. Na šoli so službovali trije absolventi univerze, in sicer g. Ferdinand Seidl, g. dr. Tom. Romih in g. dr. Rožstohar. Ravnatelji so postali sledeči učitelji krške meščanske šole: Bezljaj, dr. Romih, Brinar, Magerl, Marinček, Hočevar, Zavrl, Vutkovič, Mikolič in Gaspari. V teku petdesetih let je poučevalo verouk na zavodu 9 veroučiteljev. Učencev in učenek je bilo v posameznih razredih v vsej dobi 4874.

dejansko misel edinstva. Naši tovariši se spoznavajo, sklepejo vezi, si postajajo prijatelji, se zanimajo za prosvetne razmere v posameznih delih države in kujejo... Ni razlike ali si Srb, Slovenec, Hrvat; musliman ali katolik, pristaša te ali one stranke. Vsi so si edini — da jih tarejo in teže iste brige. Mar to ni najboljši dokaz edinstva. Ne gostobesednega in klepetavega, temveč pravega delavnega edinstva.

Izgovor, da bi bilo samo ljubljansko poverništvo na stališču, ki onemogočuje, da bi bilo vse slovensko učiteljstvo udruženo pri njem, tudi ne drži. Vskaku članu je zajamčena absolutna svoboda mišljenja in delovanja; torej se ne more čutiti oviran nihče. Prav izprašuje tovariš Gačnik: »Čemu smo potem Sokoli, Orjunaši, člani SDS?« Ako so vse te organizacije še premal dokaz učiteljevega mišljenja, se vidi, da nekaterim ne gre več do pravega edinstva, temveč se nadaljuje kampanja le zato,

Uredba o krajevnih in oblastnih šolskih odborih za osnovne in meščanske šole.*

Člen 1. Pooblaščen s členom 148. finančnega zakona za leto 1927./1928., predpisujem nastopno uredbo o ustanovitvi krajevnih in oblastnih šolskih odborov za osnovne in meščanske šole v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Člen 2. A. — Krajevni šolski odbor obstoji v vsakem kraju, kjer je osnovna ali meščanska šola. V Beogradu ima vsak šolski okoliš svoj krajevni šolski odbor (glej člen 14. te uredbe).

Člen 3. Krajevni šolski odbor sestavljajo:

- predsednik politične občine (župan, načelnik, glavar, knez) ali njegov namestnik (član opštinskega suda ali občinskega odbora);
- upravitelj osnovne šole, ki je obenem zapisnikar tega šolskega odbora;
- občinski zdravnik in občinski inženjer, če sta na sedežu krajevnega šolskega odbora; in
- pet pismenih občanov, ki naj bodo po možnosti obenem občinski odborniki v različnih krajih, iz katerih je dotična šolska občina sestavljena.

V krajih, kjer je sedež sreskega šolskega nadzorništva, spadajo v krajevni šolski odbor tudi sreski šolski nadzornik, upravitelj meščanske šole, upravitelj učiteljskega in rektor višje pedagoške šole. V krajih, kjer ni učiteljskega, spada v krajevni šolski odbor direktor gimnazije (realke), če je ta šola v kraju.

* »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 7. maja 1927., št. 100/XXV.

Splošne vesti.

— **Komunike Izvršnega odbora UJU.** K uredbi o disciplinskih sodiščih je izdal Izvršni odbor UJU svoj komunike, v katerem konstatira: 1. Da se je ta odlok izdelal brez zasljanja Glavnega prosvetnega sveta in Učiteljskega združenja. 2. Da ta uredba ne odgovarja pričakovanju učiteljstva, ker je bila izdelana prehitro in brez poznavanja pogojev, pod katerimi se razvija življenje učiteljstva. 3. Učiteljstvo s svojim vestnim in priznanim delom ni zaslužilo, da se napram njemu podvzemajo posebne mere, od katerih je izvzeto vse ostalo državno uradništvo in to celo preje nego je sprejet šolski zakon za vso državo, ki bo vseboval tudi disciplinsko postopanje napram učiteljstvu. 4. Sedanja sestava disciplinskih sodišč, kjer ima večino administrativno oseboje, je nasprotno osnovnim pravnim principom in duhu uradniškega zakona, ki ima v upravnih sodiščih in državnem svetu najboljšo garancijo za sodno neodvisnost. 5. Da je dana neposrednim predstojnikom prevleka moč, ker smejo kaznovati ne le z ukorom, temveč tudi z denarno kaznijo in celo s premestitvijo. 6. Prizadeti so po uredbi tudi upokojenci, ki pa nimajo pravice voliti sodnikov, ne imeti svojega predstavnika. Nadalje navaja še druge pomanjkljivosti te uredbe in apelira na merodajne faktorje, da to uredbo zamenjajo ali pa prelože do definitivne rešitve šolskega zakona.

— **Novo kmetijske šole v naši državi.** V naši agrarni državi imamo vsega 20 kmetijskih šol, med tem ko jih ima industrijska Čehoslovaška 200. Od naših 20 šol je 13 dvorazrednih in 7 enorazrednih. Od 33 oblasti v naši državi ima ena dve kmetijski šoli, 18 oblasti po eno, a 14 oblasti nima niti ene. — Poljedelsko ministrstvo je dobilo z letoš-

da se učiteljstvo obdrži v razkolu — v splošnih strank.

Smatram kot pogrešno, da so nekateri učitelji nacionalisti zapustili UJU. S tem so se sami izolirali, ker jim ne bo podana možnost, da svojo jugoslovensko ideologijo uveljavljajo v okviru Unije. Ne morejo s odločevati pri zgradbi naše organizacije. Kljub idealnemu orjunaškemu mišljenju so šli — in vrgli puško v koruzo.

Abstenenca je slaba taktika in tudi izstopiški bodo prišli do tega spoznanja.

UJU pa bo skrbela i v naprej za dobrobit celokupnega našega stanu ter skušala priključiti svojemu krogu do zadnjega tovariša naše zemlje. S tem pa bo ustvarila najmočnejšo fronto jugoslovenstva. Sila razmer pa bo tudi današnje zavirane prehitela in brezdvomno je, da bomo prej ali slej imeli organizacijo vsega državnega namješčenstva sploh.

Če je več oseb, ki spadajo po položaju v ta krajevni šolski odbor, spada vanj tudi oni, ki je najstarejši po činu.

Člen 4. Člane šolskega odbora, razen tistih, ki spadajo vanj po položaju, izvoli odbor politične občine za ono določeno, za katero je tudi občinski odbor izvoljen.

Izpraznjena mesta se popolnjujejo v enem mesecu tako, kakor je predpisano s členom 2. te uredbe.

Člen 5. Predsednik krajevnega šolskega odbora je redoma predsednik politične občine (župan), v katere okolišu je šola. Blagajnik ne sme biti obenem zapisnikar krajevnega šolskega odbora.

Člen 6. Seje krajevnega šolskega odbora se vrše redoma enkrat na mesec na vabilo njegovega predsednika ali predsednikovega namestnika, drugače pa, kadar se pokaže potreba.

Seja se mora sklicati pismeno, če to zahteva tretjina odoborskih članov ali šolski upravitelj; zahteva se pošlje predsedniku odbora, če pa ji ta ne ugodí, sporoče sklicatelji stvar šolskemu nadzorniku v nadaljnje postopanje.

Člani se sklicujejo na seje s pismenim vabilom, v katerem se mora označiti tudi dnevni red napovedane seje. Na sejo se morajo sklicati vsi člani in vsi se morajo odzvati. Sklepi so polnoveljavni, če je prisotnih nad polovico celokupnega števila članov; sklepa se z večino glasov prisotnih članov. (Dalje prih.)

njim proračunom toliko kreditov, da bode osnovalo že tokom letošnjega proračunskega leta deset novih kmetijskih šol, in to v Ljubljanski, mariborski, zetski, požarevački, timočki, šumadijski, užički, kosovski, niški in skopski oblasti. Poleg tega je sklenilo poljedelsko ministrstvo otvoriti v najbližji bodočnosti še 11 kmetijskih šol za ostale oblasti. Za ljubljansko oblast bo osnovana kmetijska šola v Škofji Loki, a za mariborsko v Rakičanu (Prekmurje).

— **Izplačevanje zaostankov učiteljem.** Kot poročajo listi je odredilo finančno ministrstvo izplačilo zaostankov na prejemkih učiteljem na podlagi partije 55. Prosvetno ministrstvo je dobilo obvestilo, da se bodo izplačevali zaostanki iz leta 1921., 1922. in 1923.

— **Desetletnica majske deklaracije.** Prosvetni oddelek je odredil: Ob 11½. uri dne 30. maja t. l. naj učitelji v razredih, kjer bodo poučevali, opozore učence, da ob tem času poteka 10 let, ko je bila otvorena seja bivšega avstrijskega parlamenta, v kateri so izvoljeni zastopniki Jugoslovenov podali majniško deklaracijo. Šolski mladini naj učitelji v kratkem predočijo, kako je ta deklaracija vzbudila mogočno gibanje za zjedinenje med našim narodom in pripravila pot našemu državnemu ujedinenju. Jugoslovenska Matica je izdala deklaracijo v obliki posebne diplome, ki naj bi si jo nabavila vsaka šola.

— **Anketa glede uredbe v oblastnih in krajevnih šolskih odborih.** Tov., posebno tov. sreske šolske referente vabimo, da podajo svoje kritično mnenje o uredbi šolskih odborov. Potrebno je, da se v tem oziru čuje mnenje čim širšega kroga k čemur naj vsakdo pripomore.

— **Potovanje na Češko in Poljsko** se ne more izvesti v mesecu juniju, kot se je zelelo in to radi prezaposlenosti tovarišev na koncu šolskega leta. Potovanje je preloženo po sklepu Izvršnega odbora UJU na mesec september.

— **Knjige za vpisovanje odsotnosti učiteljstva.** Na vsaki osnovni šoli, pri nadzorniku in na prosvetnih oddelkih mora biti po ministrski naredbi uvedena knjiga o odsotnosti s sledečimi rubrikami: 1. Zaporedna številka. 2. Ime in priimek. 3. Čas odsotnosti (od . . . do . . .). 4. Vzrok odsotnosti. 5. po čigavem odobrenju. 6. Opombe. V to knjigo mora biti zabeležena vsaka odsotnost, ki je trajala več kot 12 ur. Na podlagi te knjige mora vsak šolski upravitelj (oziroma sreski šolski nadzornik in prosvetni oddelek) vpisati na prošnjah za bolovanje vse dotodanje prošilčne dopuste.

— **Nagovor ob priliki izročitve častne diplome tov. K. Barletu.** Tov. P. d r ž a j je izvajal: Ze stari Rimljani so poznali resnično, da se časi izpreminjajo in ljudje z njimi. Teško je človeku živeti pozitivno življenje vsled lastne nepopolnosti, posebno težko pa se mu je uživati v neprestani razvoj človeške družbe. To velja v prvi vrsti za naš učiteljski stan, ko je naša najlepša in najtežavnejša dolžnost vcepljati bodočemu rodu kali vedno se prerajajoče kulture. V borbi za uspeh zmaga predvsem močan značaj, ki postane vodnik in opora soljudem v nesih-

Književnost in umetnost.

—k Dr. Albin Ogris: Splošni register k Uradnemu listu ljubljanske in mariborske oblasti za letnike 1919. do 1926. je izšel v Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Strani 168. Cena 56 Din, s poštnino vred 58 Din.

—k H. Sienkiewicz: Potop. Iz phljščine prevedel dr. Rudolf Mole. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 13 in 14 snopič. Cena dvojnemu snopiču 25 Din.

Rokotvorni pouk.

Vse potrebščine za KNJIGOVESTVO IN KARTONAŽO dobite najceneje v trgovini

„ŠAGRIN“ dr. z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6.
(nasproti Hotela Union.)

Pozor g. učiteljice!

Vodstvo zasebnih krojnih tečajev za damsko in moško prirojevanje priredi letos v počitnicah specialen damski tečaj, v katerem se morejo g. učiteljice izobraziti v samostojnem prirojevanju in izdelovanju garderobe. Za g. učiteljice i njih obitelj znižan honorar.

Pričetek 4. julija.

Informacije

F. POTOČNIK

član internationalne krojne akademije, diplomiran v inozemstvu

LJUBLJANA, Stari trg št. 19.

**VILA
IN
VOLNA**

VEDNO
PRIHAJAJOČE
NOVOSTI

**A.E. SKABERNE
LJUBLJANA.**

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva. vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

MAJSKI SPIS.

Gosp. Ude Lojze, stud. jur. je izdal v Majskem spisu KDZ in JSDS za leto 1927 zanimiv članek o Mörderdorferju, bivšemu našemu tovarišu. Tudi beogradske „Novosti“ so prinesle zelo temperamenten članek o njem. Ni prvi ne drugi spisan od strani politične skupine, kateri pripada M. Tovarišem in tovarišicam, ki se zanimajo za usodo neustrašenega borca za naša stanovska prava in našega sloven. šolstva, priporočamo, da si naročijo „Majski spis“ za 5 Din pri učitelju Drago Doberšku v Prevaljah.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV.

ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: „Zgodovinski čitanki“, ki jo je založila Učit tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

ALI UPORABLJATE PRI POUKU ročne zemljevide kulturnih skupin in Slovenije, katere je izdal Učit. dom v Mariboru? Ste li že naročili sliko državnega grba?

KATERA KOLEGINJA bi zamenjala z novim šolskim letom službeno mesto ob železnici v Lj. okolici, Litijem, Kamniškem ali Kranjskem

okraju z lepim službenim mestom v mestu ob železnici. Ponudbe na upravo U. T. pod »Zamenjava«.

UPRAVA POPOTNIKA ima več nevezanih letnikov Popotnika na prodaj do leta 25/26 à 20 Din od leta 25/26 à 50 Din. Dalje ima posamezne številke vseh letnikov à 5 Din kom na razpolago.

UPRAVA ZVONČKA ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din.

Dalje ima nešteto posameznih številk vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago.

NOVA ŠOLSKA TABLA dvojna, na škripcih, se ugodno proda. Ponudbe na upravo U. T.

Šolski oder poceni naprodaj. Pripraven je za vsako večjo sobo, praktično sestavljen in razločljiv, krasna zavesa, 6 ozadij, 4 spremene, 10 lasulj, nekaj garderobe itd. Vprašanja je nasloviti na upravo Učit. Tovariša pod šifro »Šolski oder«.

PRIMERNA DARILA ZA VSAKO PRILIKO

Mladinske knjige.

Anatole le Braz-F. B.: Islandka velika noč in druge povesti. Vez. Din 24.—
Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—
Dimnik: Kralj Peter I. Vez. Din 18.—
Dimnik: Kralj Aleksander I. Vez. Din 30.—
Erjavec Fran: Afriške narodne pripovedke. Vez. Din 20.—
Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Vez. Din 20.—
Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Vez. Din 22.—
Erjavec-Flere: Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—
Erjavec-Flere: Fran Levstik, izbrani spisi za mladino. Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—
Erjavec-Flere: Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino. Vezano Din 36.—
Erjavec-Flere: Josip Stritar, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 46.—
Erjavec-Flere: Simon Jenko, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 28.—
Erjavec-Flere: A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino. Vezano Din 40.—
Erjavec-Flere: J. Kersnik, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 46.—
Erjavec-Flere: Starejše pesnice in pisateljice. Vez. 80.—
Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Vez. Din 26.—
Ewald-Holeček: Tiho jezero in druge povesti. Vez. Din 26.—
Flere: Babica pripoveduje. Vez. Din 10.—
Flere: Slike iz živalstva. Din 24.—
Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi. Vez. Din 24.—
Flere-Swift: Guliverjeva potovanja. Vez. Din 42.—
Gangl: Zbrani spisi. II., IV., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—. (Ostali zvezki so v II. natisku.)
Gaspari T. in Košir P.: Sijaj, sijaj, solncece! (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—
Karafiat-Dr. Bradač: Kresničice. Cena trdo vezani knjigi Din 18.—
Komanova Manica: Narodne pravljice in legende. Din 16.—
Korban: Vitomilova železnica. Vez. Din 14.—
Korban: Iz mojih temnih dni. Vez. Din 28.—

Kosem: Ej prijateljčki. Vez. Din 14.—
Krasnohorska-Podkrajšek: Pripovedka o vetru. Vez. Din 20.—
Lah: Češke pravljice. Vez. Din 12.—
Meško: Našim malim. Vez. Din 15.—
Mörderdorfer Vinko: Narodne pripovedke iz Mežiške doline. Elegantno vezana Din 24.—
Račić B.: Belokranjske otroške pesmi. Vez. Din 8.—
Rapè: Mladini. VII. zvezek Din 12.—. VIII. zvezek Din 15.—
Rapè: Tisoč in ena noč. Vez. Din 28.—
V. Riha-Karel Pribil: Povest o svatbi Kralja Jana. Vez. Din 16.—
Robida: Da ste mi zdravi, dragi otroci. Broš. Din 3.—
Šilih: Nekoč je bilo jezero. Vez. Din 24.—
Tille-Přibil: V kraljestvu sanj. Broš. Din 6.—
Trošt: Moja setev. I. in II. à Din 10.—
Zbašnik: Drobne pesmi. Vez. Din 8.—
Waštetova: Mejaši, povest iz davnih dni. Vez. Din 24.—

Leposlovne knjige.

Carli: Zadnji dnevi v Ogleju. Vez. Din 28.—, broš. Din 22.—
Gangl: Beli rojaki. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: Moje obzorje. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: Hram slave. Broš. Din 30.—, vez. Din 40.—
Golar Florijan: Kmečke povesti. Cena Din 26.—
Golar Cvetko: Pastirjeva nevesta. Cena Din 22.—
Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Vez. Din 26.—
Matičič: Na krvavih poljanah. Vez. Din 36.—
Matičič: V robstvu. Vez. Din 40.—
Pavlič Rado: Ljubezen in sovraštvo. V platno vez. Din 60.—
Pugelj Milan: Zakonci. Drugi natis. Vez. Din 24.—
Rabindranat Tagore-Gradnik: Gitandžali. Trdo vez. Din 24.—, v platno vez. Din 28.—
Rapè: Tisoč in ena noč. I. zv. vez. Din 46.—, II. zv. vez. Din 50.—
Zorec Ivan: Pomenki. Din 10.—

Dramatika.

Beneli Sem-Gradnik: Okrutna šala. Broš. Din 24.—
Gangl: Dolina solz. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—
Gangl: Slinga. Vez. Din 12.—
Gangl: Sin, Drugi natis. Vez. Din 22.—
Kosem Zv.: Morje. Din 12.—
Maeterlinck-Bernot: Modra ptica. Broš. Din 12.—
Vidic: Ave Patria! Broš. Din 8.—

Poučne in znanstvene knjige.

Bele Ivo: Sadjarstvo. Din 64.—
Bučar: Slovenski metulji. Broš. Din 12.—
Kabaj M.: Cerknjsko jezero in njega okolica. Vez. Din 50.—
Kunaver: Na planine! Vez. Din 28.—
Kunaver: Kraški svet in njega pojavi. Vez. Din 38.—
Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Broš. Din 5.—
Ramoš Fran: Historična gramatika slovenskega jezika. Broš. Din 260.—
Rus dr. m.: Prva pomoč. Broš. Din 32.—, vez. Din 36.—
Veber: Etika. Din 100.—

Šolski oder.

Gregorič-Stepančičeva: Otroški oder. (Za otroške vrtce, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—
Korban J.: Povodni mož, igrice za mladino. Fr. L.: Božična pravljica, otroška igra v treh slikah. Obe v 1. zvezku. Din 6.—
Glasbeni del k I. zvezku »Sol. odra« Din 4.—
Lah dr. I.: Miklavž prihaja. Trije prizori. Cena Din 6.—. Glasbeni del posebe Din 4.—
Tiran E.: Čudežne gosli. Pripovedka s plesom in petjem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: Vino ali voda. Dramatičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din 6.—
Ferdo Juvanec: Zbirka glasbenih in pevskih prizorov. Prvi snopič: Oba junaka. Drugi snopič: Pri čevljarju. Cena snopiču Din 4.—

Pesmarice in muzikalije.

Adamič: Mladinske pesmi, enoglasni zbori in samospeli s spremljevanjem klavirja. Din 40.—
Marolt: »Bože pravde« in »Lepa naša domovina«. Din 1.50.
Marolt: Narodne himne in druge domorodne pesmi. Din 3.—
Žirovnik: Narodne pesmi. I., II. in III. zvezek à Din 3.—

Druge knjige

Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 10.—
Fink: Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji. I. zvezek (od prevrata do konca 1. 1920) broš. Din 5.—, II. zvezek (za 1. 1921) broš. Din 7.—, III. zvezek (za 1. 1922) broš. Din 8.—, IV. zvezek broš. Din 14.—, V. zvezek broš. Din 32.—
Wester: Pravila o nižjem in višjem teč. izpitu. Din 5.—
Wester: Pravila o izpiti na meščanskih šolah. Din 2.—

Slike.

Sič: I. Kmečka soba na Gorenjskem. II. Kmečka hiša na Gorenjskem. Velikost 30.3 × 90.5 cm. Slika à Din 30.—
Stenske table k Widrovi Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—
Saša Santel: Serija razglednic Stara Ljubljana. Din 10.—
M. Gaspari: »Slovenska umetnost«. Serija 6 razglednic Din 6.—

Galerija naših mož.

1. Trubar	9. Aškerc
2. Vodnik	10. Tavčar
3. Slomšek	11. Levček
4. Prešeren	12. Erjavec
5. Levstik	13. Jenko
6. Stritar	14. Cankar
7. Jurčič	15. Gangl
8. Gregorič	16. Parma
- 61.5 × 47.5 cm. Slika à Din 10.—

Vse gorenje knjige in tudi knjige iz vseh drugih založb se dobivajo

v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani,

Francišškanska ulica 6.